

Elektroninės valdžios plėtros gairės: ateities scenarijai ir tyrimų kryptys

MYKOLAS ROMERIS UNIVERSITY

Eglė Malinauskienė

Turinys

- E-valdžios plėtros tyrimų projekto eGovRTD2020 tikslai ir metodologija
- Bendri faktai apie Lietuvoje vykusius eGovRTD2020 regioninius seminarus
- E-valdžios scenarijų seminaro rezultatai
- E-valdžios tyrimų kryptių seminaro rezultatai
- Išvados

Elektroninės valdžios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros gairės 2020 - eGovRTD2020

- Tikslas – identifikuoti ir aprašyti svarbiausius iššūkius e-valdžios moksliniams tyrimams bei pasiūlyti modelį, kaip įgyvendinti Europos Sąjungos iniciatyvą sukurti holistinę ir dinaminę valdžią iki 2020 metų
- Rezultatai – e-valdžios scenarijai 2020 metams bei detalus tyrimų planas, kuriuo remiantis bus galima pasiekti scenarijuose įvardintas ateities vizijas ir išvengti galimų neigiamų e-valdžios vystimosi padarinių

eGovRTD2020 konsorciumas

Contract no: IST-4-27139

- Projekto koordinatorius – Koblenz-Landau universitetas (Vokietija)
- Projekto nariai:
 - Center for Technology and Innovation Management (Vokietija)
 - Delft University of Technology (Nyderlandai)
 - University of Maribor (Slovėnija)
 - Systèmes Informatiques de Gestion (Prancūzija)
 - European Training Centre for Social Affairs and Public Health Care (Italija)
 - Mykolo Romerio Universitetas (Lietuva)
 - University at Albany/SUNY (JAV)
 - Center for Applied Philosophy and Public Ethics (Australija)

eGovRTD2020 etapai

- Esamos situacijos e-valdžios tyrimų srityje analizė
- E-valdžios scenarijų 2020 metams išskyrimas
- Spragų e-valdžios tyrimuose analizė
- E-valdžios mokslinių tyrimų plano sudarymas
- Projekto rezultatų sklaida

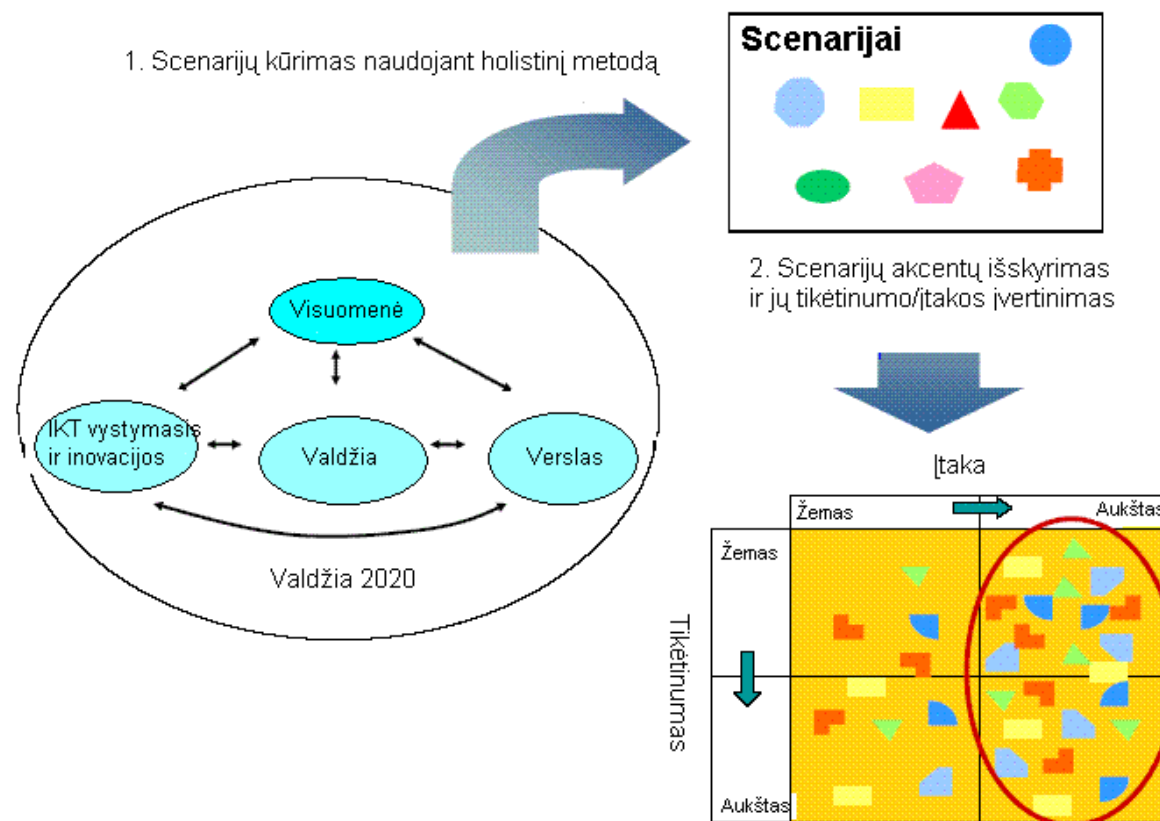

E-valdžios scenarijų seminaro metodologija

Contract no: IST-4-27139

Pagal Delft University of Technology (NL)

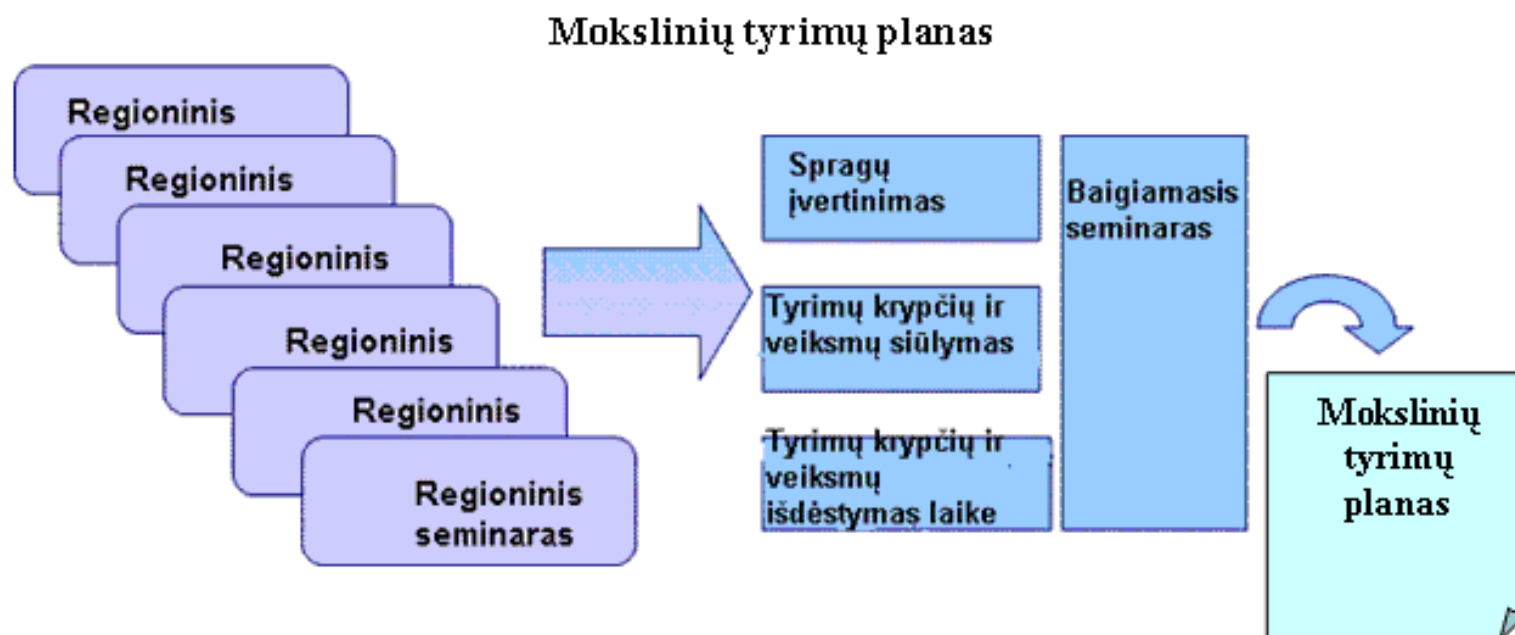

E-valdžios tyrimų plano sudarymo seminaro metodologija

Contract no: IST-4-27139

Pagal Center of Technology and Innovation Management CETIM (DE)

Turinys

- E-valdžios plėtros tyrimų projekto eGovRTD2020 tikslai ir metodologija
- Bendri faktai apie Lietuvoje vykusius eGovRTD2020 regioninius seminarus
- E-valdžios scenarijų seminaro rezultatai
- E-valdžios tyrimų kryptių seminaro rezultatai
- Išvados

Bendri faktai: e-valdžios scenarijų seminaras Vilniuje

Contract no: IST-4-27139

Regionas	Šiaurės Europa ir Baltijos šalys
Dalyvių skaičius	21
Dalyvių pasiskirstymas	5 Valdžia 11 Mokslas 5 IKT verslas ir konsultacijos
Vieta ir data	Vilnius, 2006-05-26
Trukmė	Pusės dienos seminaras
Organizatoriai	Mykolo Romerio universitetas (LT) TU Delft (NL) Koblenz-Landau universitetas (DE)

Bendri faktai: e-valdžios tyrimų plano sudarymo seminaras Vilniuje

Contract no: IST-4-27139

Regionas	Šiaurės Europa ir Baltijos šalys
Dalyvių skaičius	19
Dalyvių pasiskirstymas	7 Valdžia 6 Mokslas 6 IKT verslas ir konsultacijos
Vieta ir data	Vilnius, 2006-11-10
Trukmė	Pusės dienos seminaras
Organizatoriai	Mykolo Romerio universitetas (LT)

Turinys

- E-valdžios plėtros tyrimų projekto eGovRTD2020 tikslai ir metodologija
- Bendri faktai apie Lietuvoje vykusius eGovRTD2020 regioninius seminarus
- E-valdžios scenarijų seminaro rezultatai
- E-valdžios tyrimų kryptių seminaro rezultatai
- Išvados

Pasiūlyti e-valdžios ateities scenarijai

Contract no: IST-4-27139

- Nauja elektroninio pasaulio santvarka (*The new eWorld order*)
- Į žmones orientuota valdžia (*Human centered government*)
- Bendradarbiaujanti ir įtinklinta visuomenė (*Collaborative and highly networked society*)

Nauja elektroninio pasaulio santvarka (*The new eWorld order*)

Contract no: IST-4-27139

- Individualistinė visuomenė
- Nepasitikėjimas valdžia ir technologijomis
- Susiformuos “virtualios sienos”
- Vis daugiau valdžios funkcijų perduodama į privataus sektoriaus rankas
- Išspręstos duomenų privatumo ir saugumo problemos
- Išaugės informacijos analizę atliekančios programinės įrangos vertė
- Tarp ES valstybių informacinių sistemų bus pasiektas suderinamumas
- Kompiuterinė įranga ir toliau mažės, pils ir greitės

Į žmones orientuota valdžia (*Human centered government*)

Contract no: IST-4-27139

- Sustiprėjusi ES
- Pilnas viešųjų paslaugų automatizavimas ir abipusio skaidrumo padidėjimas
- Senėjimo ir emigracijos problemos
- Aktyvus e-dalyvavimas
- Įvairių sąsajų su kompiuterine įranga atsiradimas
- Didelis dėmesys bus skiriamas turinio ir žinių valdymo programinei įrangai, dirbtinio intelekto, semantinio tinklo ir ontologijos technologijų tobulinimui

Bendradarbiaujanti ir įtinklinta visuomenė (*Collaborative and highly networked society*)

- Trys visuomenės hierarchijos lygmenys: valdžia, bendruomenės ir individai
- Sustiprėjusi skaitmeninė atskirtis
- Personalizuotos, integruotos ir teikiamos pagal poreikį elektroninės paslaugos
- Politinės partijos praras savo vaidmenį ir įtaką, jų vietą užims virtualios bendruomenės
- Asmens identifikacija galimai bus vykdoma dviem būdais: implantuojant žmonėms specialias mikroschemas (itin maža tikimybė dėl galimo didelio visuomenės pasipriešinimo) arba naudojant biometrinius duomenis (tikimybė didesnė)

Rezultatų apibendrinimas

Contract no: IST-4-27139

Aukštas ↑ įtaka	• Pokyčių ir transformacijų valdymas, siekiant išvengti galimo esamų struktūrų sustiprėjimo IKT pagalba • Skaidrios ir atskaitingos prieš piliečius valdžios sukūrimas, panaikinant korupciją • Privataus ir viešojo sektorių santykių stiprinimas • Universalus priėjimas prie elektroninių viešųjų paslaugų; aktyvus piliečių informavimas apie naudojamąsi siūlomomis paslaugomis • Suderinamumo užtikrinimas tarp viešųjų institucijų, nevyriausybinių organizacijų, visuomenės ir įvairių interesų grupių naudojamų IKT • Nevyriausybinių organizacijų, interesų grupių, privataus verslo (teikiančio viešąsias paslaugas) valdymo mechanizmai • „Visur esančių“ IKT naudojimas • Horizontalūs ryšiai ir bendradarbiavimas tarp įvairių virtualių bendruomenių • Suderinamumo standartai (duomenų lygyje) • Tolimesnė elektroninių paslaugų plėtra: įvairovės, kiekybės ir kokybės didinimas • Asmens identifikavimas, ieškant kitų priemonių negu RFID • Vieno identifikatoriaus naudojimas tiek verslo, tiek ir privatiems tikslams	• Kaip valdžiai kontroliuoti neteisėtą informacijos panaudojimą bei užtikrinti privatumą tinklinės ekonomikos sąlygomis ir atiduodant vis daugiau viešųjų paslaugų į privačias rankas? • Vis daugiau funkcijų bei atsakomybės atiduoti privačiam sektoriui. Kaip skatinti inovacijas, kurios turėtų ateiti iš privataus verslo pusės? • Privatumo ir saugumą bei orientacijos į vartotoją suderinimas • Dalyvavimu pagrįsta demokratija • Standartizacijos poreikio ir patentuotos programinės įrangos naudojimo suderinimas • Virtualios sienos (sienų tarp ES ir už ES ribų nebuvimas, suderinamumo (<i>interoperability</i>) sienos, etinės / religinės sienos ir pan.) • Politinių partijų išnykimas ir virtualių bendruomenių atsiradimas; politinės sistemos ir visuomenės valdymo formų transformacija • Atskirties tarp įvairių kultūrų, visuomenės grupių mažinimas IKT priemonėmis • Reikalavimų el. valdžios sistemos standartizavimas; paslaugų, kurias turi pasiūlyti valdžia, ir paslaugų, kurias turi būti atiduotos privačiam sektoriui, išskyrimas
Žemas		
	Žemas	→ tikėtumas Aukštas

Turinys

- E-valdžios plėtros tyrimų projekto eGovRTD2020 tikslai ir metodologija
- Bendri faktai apie Lietuvoje vykusius eGovRTD2020 regioninius seminarus
- E-valdžios scenarijų seminaro rezultatai
- E-valdžios tyrimų kryptių seminaro rezultatai
- Išvados

Pasiūlytos tyrimų kryptys artimajam periodui (iki 2010 m.)

Contract no: IST-4-27139

- Identifikuoti, kokios valdžios funkcijos gali būti deleguotos į privataus sektoriaus rankas
- Ištirti, koku mastu žmonės linkę naudotis e. dalyvavimo galimybėmis ir priemonėmis. Identifikuoti sritis, kuriose gali būti naudojamas e. dalyvavimas. Reikėtų tirti pasekmes, kai piliečiai dalyvauja pernelyg giliai ir pernelyg paviršutiniškai – galbūt įmanomas tokio dalyvavimo susiejimas su konkretais piliečio turimomis kompetencijomis

Pasiūlytos tyrimų kryptys artimajam periodui (iki 2010 m.)

Contract no: IST-4-27139

- “Idealaus” asmens identifikavimo mechanizmo paieška ir bendrų identifikavimo taisyklių sukūrimas (identifikavimui buvo siūloma naudoti kelių technologijų kombinaciją)
- Kovos su e. nusikaltimais būdų ir priemonių modernizavimas; trūkstamų įrankių identifikavimas
- Priemonių, padėsiančių labiau integruoti pagyvenusius žmones į e. aplinką, paieška ir sukūrimas
- Virtualių sienų identifikavimo analizė

Pasiūlytos tyrimų kryptys viduriniajam periodui (iki 2015 m.)

Contract no: IST-4-27139

- Sukurti mechanizmus, kurie leistų įvertinti ir užtikrinti deramą privataus sektoriaus teikiamų e. paslaugų kokybę
- Iširti kliūtis, kodėl verslas nelinkęs investuoti į e. valdžios paslaugas ir pasiūlyti modelius šioms kliūtims įveikti ir skatinti valdžios ir verslo partnerystę
- Visuomenės įtakos skaidrumui tyrimai (šiuo metu skaidrumo tyrimai daugiausia atliekami valstybiniu lygiu)

Pasiūlytos tyrimų kryptys viduriniajam periodui (iki 2015 m.)

Contract no: IST-4-27139

- „Visur esančių“ sistemų panaudojimas kovai su terorizmu
- Naujų galimų nusikaltimų e. erdvėje formų ir tipų išskyrimas
- Išskirti pagyvenusių žmonių pranašumus prieš jaunas žmones ir šių pranašumų panaudojimą e. erdvėje (pagyvenę žmonės kaip e. konsultantai, e. mokytojai ir pan.)
- Virtualios pilietybės bruožų ir įsipareigojimų identifikavimas lyginant su paprasta pilietybe

Pasiūlytos tyrimų kryptys ilgajam periodui (iki 2020 m.)

Contract no: IST-4-27139

- Asmeninių informacijos ir žinių valdymo brokerių kūrimas ir diegimas.
- Tyrimas, ar e. dalyvavimas gali pakeisti tradicines partijas
- Amžiaus skirtumo problemų eliminavimo e. erdvėje tyrimas
- Elektroninio prieglobsčio galimybių tyrimas (dėl politinių, religinių, nacionalinių ir kt. priežasčių)

Turinys

- E-valdžios plėtros tyrimų projekto eGovRTD2020 tikslai ir metodologija
- Bendri faktai apie Lietuvoje vykusius eGovRTD2020 regioninius seminarus
- E-valdžios scenarijų seminario rezultatai
- E-valdžios tyrimų kryptių seminario rezultatai
- **Išvados**

Išvados (1)

Contract no: IST-4-27139

- Pagal Lietuvoje organizuoto regioninio e. valdžios scenarijų seminario rezultatus tikėtina, kad ateityje pagrindinės viešosios paslaugos bus pilnai automatizuotos, taip padidės skaidrumas valstybiniame sektoriuje. Vis daugiau paslaugų bus atiduodama į privataus sektoriaus rankas, valstybei pasiliekant tik pagrindines funkcijas.
- Technologiniu požiūriu pagal pasiūlytus scenarijus svarbiausios bus asmens identifikavimo, sistemų tarpusavio suderinamumo ir informacijos bei žinių valdymo problemos.

Išvados (2)

- Labiausiai buvo akcentuotos šios spragos: valdžios funkcijų perdavimo privačiam sektoriui, senėjimo, virtualių sienų ir pilietybės, internetinių karų ir nusikaltimų, vieningo asmens identifikavimo, elektroninio dalyvavimo, informacijos ir žinių valdymo.

Ačiū už dėmesį

MYKOLAS ROMERIS UNIVERSITY

Eglė Malinauskienė
Mykolo Romerio universitetas
Ateities g. 20, Vilnius

Tel.: (8-5) 2714572

E-paštas: eglemal@mruni.lt